

Đầu tháng 9-1965, sau khi tốt nghiệp khóa 19 Sĩ Quan Tr B Th Đ c, tôi về Bình Dương trình diện B T L nh S Đoàn 5 B Bính. Đây là một trong những đơn vị đầu tiên về khu vực của Quân Lực VNCH, bao gồm các đơn vị thi u s mi n B c - mà đa số thu c s c dân Nùng thu c vùng t tr Móng Cáy của Đ i tá Woòng A Sáng. Di c vào Nam, đ c mang tên S Đoàn 3 Dã Chi n, sau đ i thành S đoàn 5 B Bính, tr n gi vùng Đông B c th đô Saigon và đ c coi nh đ n v tin c n nh t c a ch đ .

Ngày y, Trung Vũ còn mang c p b c Thi u Tá, gi c Trung Đoàn Tr ng Trung Đoàn 9. B Ch Huy Trung Đoàn đ n trú t i B n Cát, sau đ i lên Ch n Thành, cách t nh l Bình Dương kho ng 50 km v h ng B c. T B T L nh S Đ Phú L i - Bình Dương, tôi đã nhi u l n lên đó, khi thì đi cùng phái đoàn Thanh Tra, khi thanh tra m t mình, theo l nh đ n v tr ng, nên tôi có nhi u đ p t i p xúc v i Thi u Tá Vũ và các Sĩ Quan trong B Ch Huy Trung Đoàn. Nh v y, cũng t nh ng ngày đó, tôi bi t thêm nhi u v cu c đ i “ng i lính chi n th c s” Lê Nguyên Vũ.

Trung Vũ sinh năm 1933 t i S n Tây, mi n B c Vi t Nam. Ông nguyên là sĩ quan binh ch ng Nh y Dù, th i Thi u Tá Đ Cao Trí còn gi c Liên Đoàn Tr ng. Ông tham đ nhi u cu c hành quân t B c vào Nam. Năm 1955, sau cu c t o thanh Bình Xuyên Saigon - Ch L n, ông đ c thăng c p Đ i Úy. Ít năm sau, r i Nh y Dù, Ông ra ph c v t i S Đoàn 5 BB. Ông đ c giao ch c Ti u Đoàn Tr ng Ti u Đoàn 2/9, r i Trung Đoàn Tr ng Trung Đoàn 9BB năm 1965 v i c p b c Thi u Tá sau m t th i gian làm Chi Khu Tr ng Chi Khu B n Cát.

Nh ng ai t ng làm vi c v i ông, dù th ng c p, hay quân sĩ đ i quy n, đ u chung m t nh n xét: Ông là v ch huy r t nóng tánh - theo tôi ph i nói là tr c tánh m i đúng. Trong m t đ c san c a S Đoàn 5BB thu đó, đã ghi nh sau v Trung Đoàn Tr ng Trung Đoàn 9 - t c Thi u Tá Vũ: “Có m t l n Ông vung tay đ p v m y cái m t bàn”. Nh ng nói gì thì nói, không ai có th ph nh n Ông là m t sĩ quan ch huy hành quân tài gi i, th cũng nh công. Nh ng phái đoàn thanh tra t Tr ng Tham M u, Quân Đoàn, S Đoàn khi đ n quan sát n i đóng quân của đ n v Ông, đ u h t l i khen ng i. B n doanh B Ch Huy Trung Đoàn 9 t i Ch n Thành là m t căn c phòng th h ình ng giác ki u m u.

Đ i v i nhân viên thu c B Ch Huy, có l Ban 2 v t v h n c . Lý do đ n gi n là Ông Trung Đoàn Tr ng luôn quan tâm đ n tình hình đ ch, tình hình b n. Nh v y, đ n v do Ông ch huy đã ghi h t chi n công này đ n chi n công khác, trong cũng nh ngoài Khu 32 Chi n Thu t. Nh ng đ a danh, nh ng m t khu, nh ng chi n khu t B n Súc, B n S i qua Đ u Ti ng, L c Ninh, H n Qu n, đ n Đ ng Xoài, Ph c Long, Ph c Qu r i mệnh mông Tam Giác S t, Chi n

Khu C, Chin Khu D v.v... noi nào cũng in đou gót giy hành quân ca các chin sĩ Trung Đoàn 9.

Nhong năm 1965-1967, sau khi quân tác chin Mo ào to đo vào min Nam, tình hình chin tron cũng nho chính tro có nhiu bin đong. Trên mot tron quân so, CSBV công khai đoa các đon vo chính qui vào vùng Cao nguyên Trung phon (Tây Nguyên, toc Mot tron B-3) và Tây Boc vùng Hoa Tuyn (Mot tron Tro-Thiên). Đong thoi, CSBV cũng thành lập So Đoàn 2 toi Quong Ngãi và So Đoàn 3 “Sao Vàng” toi Bình Đonh (Quân khu 5 CS). Toi min Đông Nam Phon (Quân Khu 7 CS), CSBV thành lập so đoan (Công trong) 9 toi Bình Long, 5 toi Bà Roa (Căn co Moy Tou) và 7 toi Phoc Long.

Vo chính tro, to tháng 6-1965, chính pho dân so Phan Khoc Sou - Phan Huy Quát rút lui, tro loi quyn đou hành đot no c cho quân đoi! Ngoi ta đoc nghe nhong cm to nho y Ban Lãnh Đoo Quoc Gia, y Ban Hành Pháp Trung ong v.v... hoc Tong Coc A, Tong Coc B, Coc Y, Coc Z, v.v. Vì Quân Đoi đou hành vic no c, dĩ nhiên nhiu quân nhân đoc nm gio các cho c vo quan trong toi các Bo và nha, so. Nhong cop cho huy cao trong quân đoi co thay đoi liên toc. Thoc là đau lòng khi thoy phe này ho bo hoc thanh toán phe kia, tôn giáo này kinh chong tôn giáo no. Choc không ai có tho quên vo “bàn tho ra đong” còn đoc goi là vo “Phot Giáo min Trung” xoy ra vào mùa Xuân 1966. Chính quyn Trung ong toi Saigon năm oy đã mang quân đoi và conh sát ra Đà Nong và Huo thong tay đop bàn tho và phong toa chùa chin. Mot so lon quân nhân theo Phot giáo đã bo thuyn chuyn to Vùng I vào Vùng III hoc vùng IV Chin Thut. Dân gian thoi đó thong truyn ming “đoc làm vua, thua làm đoi so” hoc “đoc làm vua, thua đo choa bonh” v.v... Trong hop các Ông Dong Văn Minh, Tron Thin Khiêm, Nguyon Khánh, Đo Cao Trí, Nguyon Chánh Thi, Phom Văn Liu v.v... là nhong chong nhân roc loa hon thù hoc xót xa, tic nuoi, ngom ngui toi cuoi đoi. (Xem hoi ký Nguyon Chánh Thi, Đo Mou, Phom Văn Liu, v.v.)

Thoi gian này, Trung Đoàn 9 ca Trung Tá Vo thong phoi hop hành quân voi các đon vo ca So Đoàn 1 Bo Binh Hoa Ko trong các chin đoch tin vào các mot khu Cong Son nho Cedar Falls, Junction City, v.v. Ông gio vong lop trong mot ngoi lính chin đou, gon bó voi tin tuyn, sát cánh cùng thuc cop gio choc tay súng truy cn đoch quân ngoài mot tron, cho lo chu toàn nhim vo mà không quan tâm đon nhiu roi lon chính tro, nhiu tranh giành quyn loc toi hou phong.

So tham chin ca binh đoi Mo - nhot là vic đánh bom min Boc đo áp loc Hà Noi ngong xâm loc min Nam, chop nhon so hin hou và biên gioi ca hai tho cho chính tro do các cong quoc ngom ngom chop nhon - gop soc phon kháng và chong đoi trên toàn tho gioi. Ngay toi Mo, phong trào phon chin cũng ngày mot dâng cao, khoi đoi to nhong cuoc biu tình ngoi chong

nh đong viên trong các đoi hoc, roi đon nhong cuc biu tình ngoài đong pho. Boi voy, to năm 1966-1967, chính pho Tong Thong Lyndon B. Johnson phoi tìm cách top xúc voi Boc Viot đo tìm mot gioi pháp chính tro.

Trong khi đó, toi min Nam, các phe phái, Tong Tá von không ngong tranh chop, thanh toán nhau. Tình huonh đo chi binh và moc tiêu chin loc bo vo min Nam khoi hoa Cong Son không đongong chon nhong mou bá, đo vong. Ngoo*i* ta cho rong min Nam son đonh nou chom đot tình trong quân đoi nom quyon và to choc bou co càng som càng tot. Tho nhong oái oom thay, sau khi liên danh Nguyon Văn Thiou -Nguyon Cao Ko thong loi trong cuc tuyon co tháng 9-1967 và đop yen đoc chong đoi coa phe Phot Giáo cùng sinh viên, hoc sinh, tình hình hou phong bo ngoài yen tonh, thoc ra có biot bao cot sóng ngom cun cun. So kot hop bot đoc dĩ coa liên danh Thiou - Ko có nguy co tro thành đoi đou và ton đon thanh toán nhau trong nhong ngày toi.

Ngoài chin trong, cho nói riêng khu 32 Chin Thuot (gom 3 tonh Bình Đong, Bình Long, Phoc Long), vùng trách nhim coa So Đoàn 5 BB, đã mo rot nhiu cuc hành quân bình đonh, hành quân truy quét đoch, cho nên tình hình an ninh tomon. Loi thêm lúc này quân đoi Mo vào min Nam đã lên con so khá cao. Quc lo 13, còn có tên goi là “Quc lo máu”, đon Bình Đong - Bình Long đã ít bo phoc kích hoc goi mon. Hoc đon đong “gai loa” Bình Đong - Phoc Long trên Quc lo 14 cũng đoc khai thông.

Đoc biot thoi gian này, Tiu Đoàn 2 Trung Đoàn 9BB đã ghi mot chin công lon. Nho tinh thon chin đou anh dũng, quyot tâm kháng co, loi đoc phi pháo ym tro, Tiu đoàn đã bo goy mot cuc ton công coa đoch vào Bo cho huy, đong toi Phoc Quo, cách tonh lo Phoc Long hon 10 km vo phía Tây Nam. Do chin thong trên, Tiu Đoàn Trong 2/9 (Đoi Úy T.) đoc thong cop Thiu Tá, sau vo làm Trung Đoàn Phó Trung Đoàn 9 BB.

Nho đã loc nhoc, to năm 1967, phong trào phon chin trên noc Mo dâng cao. Nhong vo biu tình đòi rút binh đoi Mo khoi Viot Nam không ôn hòa nho troc mà có phon quá khích, có khi còn đot co Mo hoc xe tho trong binh v.v... Chính pho Johnson boi roi, hon noa loi sop có tong tuyon co vào năm toi (1968). Đây là mot thách thoc lon coa Tong Thong Johnson và đong Dân Cho. Qua trung gian Tong tho ký LHQ, Pháp, Vatican cùng mot so noc khác, chính pho Johnson tìm cách dò ý Hà Noi vo mot gioi pháp chính tro. Trong khi đó, bo máy chin tranh toi Hà Noi, đoc Liên Xô và Trung Cong co von, đã bot moch đoc tho lung tung coa Hoa-Thonh-Đon, nên ra soc chun bo mot tron đánh lon đo chong to kho năng hion din và tom năng quân so coa ho toi chin trong min Nam, đong thoi làm chao đoo tình thon nhon dân và Quc Hoi Mo cũng nho to áp loc voi chính pho Johnson ton toi bàn hoi ngho.

Đúng vào nhong ngày Tot năm Mou Thân 1968, Hà Noi đon phong hoy bo thoa thuon hou chion, moc cuoc Tong Ton Công vào Saigon và 44 tonh, thoxã coa VNCH. Mot tron toi Bình Dong và BTL/SĐ5 khoi đon đêm mừng 1 rong mừng 2 Tot (31-1-1968). Lúc này, quân so hion đon toi các đon vo thuoc BTL/SĐ, cũng nho Tiu Khu Bình Dong, trong Công Binh, Thiot Đoàn 1 Ko Binh, v.v. không toi 50%. Tho mà, dù cho đoch có chuon bo thot ko, boo mot toi đoa và đoc biot ton công bot ngo, chúng von không làm cho tình hình. Giao tranh đo đoi toi khu voc Lò Chén và trong Công Binh trong tonh lo. Đoch cũng đot nhong “chot” chon xung quanh thoxã và pháo kích vào Phú Loi, cách Bình Dong 5km vo hong Đông, noi đot Bo To Lonh SĐ5BB, moc đích com chân, không cho tiop vion. Lop toc, So Đoàn đou đong đon vo coa Trung đoàn 7BB gioi toa to phía Nam lên và đoc biot tonh cho Trung Đoàn 8 coa Đoi Tá Vo Bon Cát (lúc này Ông đã thăng cop Đoi Tá, cho huy Trung Đoàn 8BB) đoa đon vo vo gioi toa to phía Boc và phía Đông. Đoi Tá Vo đot Bo cho huy Hành Quân toi Bong Coi, khoong gioa tonh lo và BTL/SĐ. Ông đích thân đou đong cuoc hành quân đánh đoi đoch ra khoi thoxã và các chi khu lân con, đong thoi tiop toc truy quét tàn quân đoch.

Nhìn chung, cuoc tong ton công và tong khoi nghĩa coa Viot Cong năm Mou Thân đã thot boi nong no. Nhong vo chính tro, chúng đã đot thong loi đáng ko. Troc áp loc to nhiou phía, tháng 3-1968, Tong Thong Johnson tuyên bo không tái tranh co và hai tháng sau, Hoa-Thonh-Đon cùng Hà Noi co phái đoàn toi Paris đo thong ngho. So phon VNCH đang nom trên bàn co chính tro cũng nho loch so VN sop sang mot trang moi.

Sau nhong đot hành quân gioi toa năm Mou Thân, Đoi Tá Vo trovo Bo Cho Huy Trung Đoàn toi Bon Cát. Tho là, sau khi cho huy Trung Đoàn 9 trên 3 năm, roi Trung Đoàn 8 trên 2 năm, Đoi Tá Vo đã thoc so đon đot và có công xây đong thành 2 Trung Đoàn cho loc hùng hou coa SĐ5BB. Chính Tong Phom-Quoc-Thuon, ngoi đoi đã nom choc To Lonh SĐ5 hon 4 năm (có lo lâu hon các vo To Lonh khác) choc rot hon đon và quý mon vo Trung Đoàn Trong này. Đoi loi, Đoi Tá Vo đoc đoch quân treo giá tính mong rot cao. Đo có tho chiêu đo hoc thanh toán Ông, đoch đã dùng nhiou phong cách, koc ám sát và mo nhân ko v.v... Đoch còn dùng tho đon khác là loi đong tình com quan ho gia đình to mion Boc gioi tho cho Ông. Nhong chúng đã không thoc hion đoc mot ý đo nào. Ông và các quân sĩ thuoc quyon, tiop toc truy lùng và đot đoch, tiop toc lop chion công. Nhong tron đánh toi Phú Hòa Đông, bên kia sông tonh lo Bình Dong, vòng lên Cou Đonh, Bou Bàng, Bou Lòg, qua ton Phú Giáo, hoc nhong vo phoc kích trên hành lang di chuyon coa đoch, bot song, ho sát giao liên - kinh tài, toch thu vũ khí - tài liou v.v... khion hot đong quoy phá coa đoch trong vùng trách nhiom suy giom rot. Thoi gian này, so kion đáng ghi nho là mot lon noa, SĐ5BB loi đoc tuyên đong công trong troc Quân Đoi. Và tot co quân nhân to binh sĩ toi cop Tong thuoc SĐ hon đon đoc đeo Dây Biou Chong Bo Quoc Huân Chong màu đo hoàn toàn.

Tuy nhiên, chinh thong quân so coa VNCH và Đong Minh năm 1968 không đo làm ngui tham vong chim min Nam coa Ho Chí Minh - Lê Dun và đong CSVN. Toi Mo, vic TT Thiu choa chu gi phái đoàn qua Paris tham đo hòa đom troc ngày bou co phon nào giúp liên danh Nixon đoc co khit khao, nhong chính sách giii kit coa Mo đã là hòn đá tong. Tong thong Nixon gii TT Thiu qua Midway thông báo so bot đou trit thoit quân Mo và Đong Minh, nhong so giúp VNCH tăng gia quân so cũng nho trang bo vũ khí hin đi hon, trong khuôn kho ko hooch Vit Nam hóa chin tranh (Vietnamization). Đich thân TT Nixon, trong chuyon công du Á Châu, đã bí mot ghé Saigon vào ho tun tháng 7-1969, cho lonh quân đi Mo trit thoit nhanh hon. Chính sách ngoi giao toàn cou coa Mo cũng thay đi đon, to “đi đou” sang “hòa hoon”, “đi thoi”. TT Nixon và Co von An Ninh Quoc Gia Henry Kissinger bot đou so đong co hai lá bài Nga Xô và Trung Cong, đo ép Hà Noi phi chop nhon mot gii pháp chính tro.

Đou năm 1970, vì quân đi Đong Minh đã mot phon rút khi Vit Nam, trong khuôn kho ko hooch Vit Nam hóa chin tranh, BTL/SĐ5 di chuyon lên Lai Khê, cách quon lo Bon Cát khoong 5km vo hong Đong Boc, nom trên Quoc lo 13. Lai Khê xoa kia là noi ngoi Pháp xây đong nhà máy, phòng tho nghim cao su và có trong hàng trăm hec ta cao su làm mou. Lai Khê đã tro thành mot căn co quân so quan trong, noi đot Bo To Lonh mot Lo Đoàn coa SĐ1BB Hoa Ko; và khi ho vo noc, BTL/SĐ5BB tiop nhon căn co trên. Bo Cho Huy Trung Đoàn 8 cùng đong chung trong căn co.

Thoi gian này, Tong Nguyon Văn Hiu đã thay Tong Thun làm To Lonh. Đoi Tá Vo làm Trung Đoàn Trong Đoàn 8 thêm mot thoi gian troc khi đi tho hun toi Hoa Ko. Và Trung Đoàn này đot đoi quyon cho huy coa mot sĩ quan do Tong Hiu đoa to min Trung vo. Tic thay vo Đoi Tá Trung Đoàn Trong moi (Bùi Troch D.) đã thân boi danh lit trong tron Snoul (nom gioa tonh Kratie và biên gii Vit - Campuchia), khin co mot Trung Đoàn cho loc coa SĐ, voi phù hiu “Chúa Son Lâm” trên ngoc áo trái, bo thom boi, nay nho ngoi bonh đong con choa tro, thuc thang đo mau có soc hoi phoc - co đon vo cho còn khoong 500 tay súng. Chính Tong Hiu cũng bo nhong không tot sau tron Snoul. Ko to đây, con đong binh nghip coa Tong Hiu đã ro sang mot khuc quanh moi (và cui cùng Ông đã to non toi Văn Phòng To Lonh Phó Quân Đoàn III voi lý do “Bot con khi lau chùi vũ khí?”)

Năm 1971, sau khi tot nghip khóa Cho Huy Tham Mou Cao Cop toi Hoa Ko, Đoi Tá Vo đoc lonh tro loi SĐ5BB, voi choc vo To Lonh Phó SĐ. Đong kim To Lonh là Tong Lê Văn Hong. Đoi Tá Vo ra soc chon chonh vic phòng tho căn co Lai Khê, noi đot bon doanh chính coa Bo To Lonh SĐ. Căn co Lai Khê có vòng đai phòng tho khá rong. Các pháo đài, các vong gác làm bong go thông và bao đong cát che chon, có tính dã chin, tom bo, do quân đi Đong Minh đo loi, đã đon lúc phi tu bo, soa choa nhiu. Đich thân Đoi Tá Vo cùng các Đon vo trong đon tong vong gác, tong pháo đài quanh căn co đo kim soát, đon đoc, tái thit lop ho thong phòng tho. Ông cho tho các đon vo phi đonh hom trú on hình cho “A” đo giom thiu thit hoi cho binh sĩ khi đoch pháo kích v.v... Cũng nho voy mà sau nhiu lon ton công coa đoc công Vic

Công, khi thì vài toán nhỏ, khi cả tiểu đoàn, cũng không thấy nào xâm nhập sâu trong căn cứ. Trái lại, bộ lực lượng phòng phát hiện kịp thời và phản kích khiến chúng thất bại. Có lần, sau một cuộc tấn công xâm nhập, tên số 1 thì được công đức ngay tại vòng đai trong cùng của căn cứ lên tới hơn 40 xác. Đây là con số khá lớn, vì căn cứ này, tên công bố được công là số đáng kể toán nhỏ, được huấn luyện rất tốt, nhiệm vụ gây tổn thất lớn về vật chất và tinh thần cho đối phương. Về lại, phải mất một thời gian lâu dài, để cho mọi đào tạo bổ sung được hơn 40 được công.

Ngoài nhiệm vụ chính tại căn cứ Lai Khê, SĐ Đoàn 5 đợt B5 Tàng Lê Nguyễn Văn Hành quân tại thị trấn An Lộc, các đơn vị Bình Long, nhiệm vụ trên Quốc lộ 13, cách Saigon khoảng 100km về hướng Bắc. Tàng Nguyễn Văn và Địch tá Vũ thường luân phiên có mặt tại An Lộc để kịp đáp ứng tình hình.

Thời gian này, kế hoạch “Việt Nam hóa” chiến tranh đã gần hoàn tất. Các Mỹ-Ti-Khoa lớn Bộ Kinh đầu áp lực Hà Nội sớm giáng quy định chiến tranh. Lê Đức Thọ - nhân vật quyền lực thời ba trong Bộ Chính Trị Đảng CSVN - nhicu liên mặt đàm tại Paris cùng Cố vấn An Ninh Quốc Gia Mỹ Henry Kissinger, trong chiến lược “vừa đánh vừa đàm”. Về phương diện quân sự, nhân tố thất bại chiến lược của quân lực VNCH tại Lào và Campuchia, Hà Nội quy định để nhậm chức đợt tấn công mới trong mùa Xuân-Hè 1972, với miền Đông Nam Việt làm “điểm”, và Quốc Trại cùng Cao nguyên Trung phần làm “điểm”, nhằm tiêu hao lực lượng VNCH và mở rộng lãnh thổ kiểm soát, chuẩn bị cho giai đoạn “ngập lụt biển da beo”. Trên mặt trận ngoại giao, Hà Nội mưu lược đấu tranh các Thế lực Thế giới Mỹ để ép chính phủ Richard Nixon phải nhượng bộ nhượng ý muốn trước VNCH của Thế lực Thế giới, hứa thành lập một chính phủ hòa hợp. Hà Nội còn mưu lược thành lập một tổ chức Dân tộc Giải Phóng Miền Nam, để lôi kéo ng hiều lực Chính phủ Lâm thời Cộng hòa Miền Nam Việt Nam.

Tuy nhiên, vào tháng 1-1972, do Thế lực Abrams dự đoán dự định của Hà Nội - đã gia tăng những cuộc oanh tạc B-52 khiến các trục tiếp về chiến lược của CSBV bất thất bại - cuộc cùng Bộ Chính Trị Đảng CSVN quyết, chọn Quốc Trại làm “điểm” [chạy u], một trận miền Đông và Cao nguyên chỉ còn là “điểm” [hết]. Hết tu tháng 3-1972, đích thân Văn Tiến Dũng mang hơn 1 quân đoàn về để y để tăng pháo vượt qua giai đoạn B5 H5 đánh chiến lược Quốc Trại.

Khác với những đợt tấn công năm Mậu Thân (2/1968, 5/1968, 9/1968) mà các nhà nghiên cứu và bình luận gọi là cuộc “tấn công tàn sát”, lần này Hà Nội, với mục đích tạo ra một thế lực bàn tay nghề, được loạt một 3 đợt tấn công lớn tại Quốc Trại, Kon Tum và Bình Long.

Nh ng ngày đ u tháng 4-1972, đã có tin tình báo ghi nh n nh ng cu c chuy n quân c a đ ch t phía bên kia biên gi i, theo h ng B c và Đông B c ti n g n đ n L c Ninh, m t qu n l thu c t nh Bình Long, cách th tr n An L c kho ng 20km v phía Tây B c. Đây là n i đ t B Ch Huy Chi n đoàn 9 (g m Trung đoàn 9 BB, ti u đoàn Bi t đ ng quân, Chi đoàn Thi t giáp, ti u đoàn Pháo binh v.v...) Th r i, r ng sáng ngày 6 tháng 4 năm 1972, v n v i chi n thu t quen thu c ti n pháo h u xung, l c l ng đ ch v i quân s đông g p ba quân trú phòng, l i có chi n xa y m tr m cu c t n công. Đ i Tá Chi n đoàn tr ng Nguy n Công V. cùng m t s sĩ quan tham m u b b t làm tù binh. Trong khi đó, th tr n An L c, t c t nh l Bình Long, b đ ch pháo kích t m y ngày tr c, m màn cho nh ng tr n m a pháo r ng rã trên ba tháng tr i. Ng i ta bàng hoàng, lo l ng đ c tin L c Ninh th t th . T ng H ng và Đ i Tá V đ u có m t t i BTL Hành quân đ đ u đ ng quân sĩ trong vùng đ c g i là m t tr n Bình Long - An L c.

Ngày 13-4-1972, Vi t C ng tung 3 S đoàn b binh (Công tr ng 5, 7, 9) có pháo và chi n xa y m tr t n công. M đ u là nh ng tr n m a pháo rót vào th xã t n a khuya. Đ n pháo n liên t c tr i kh p thành ph , rung chuy n m t đ t. Ng i ta không th c tính đ c có bao nhiêu trái đ n pháo và cũng không đ nh h ng đ c đ ch đã pháo t phía nào. Không k nh ng v trí quân s nh B T L nh Hành Quân/SĐ5, B Ch Huy Ti u Khu Bình Long, B Ch Huy Tr Đ 8 v.v... b nh vi n, tr ng h c, ch , nhà dân, trung tâm t m c cho ng i di t n t L c Ninh đ u b trúng pháo đ ch. C thành ph chìm trong l a khói. R i b ng nhiên đ ch ng ng pháo. Bên ngoài, tr i v a h ng sáng, nh ng c t khói đen v n lên cao. Ng i ta nghe đ c ti ng máy g m g c a đoàn c gi i ti n vào th xã. Không! Không th l m đ c! Chi n xa đ ch đang di chuy n, càng lúc càng g n B T L nh Hành Quân. Đây là l n đ u đ ch s đ ng chi n xa t i chi n tr ng mi n Đông và cũng là l n đ u tiên, binh sĩ c a ta ph i đ i phó, nên có ph n nào ho ng h t, b i r i.

Nh ng l thay, các h ng súng đ i bác trên chi n xa không th y nh đ n, đ ch hình nh đang dò tìm m c tiêu, chúng đã m t ph ng h ng. M t chi c T54 đang nghi n xích s t trên m t đ ng sát bên hông BTL/Hành Quân. M i ng i, t binh sĩ t i T L nh chi n tr ng, đ u nín th nh ch đ i m t th m a và h u nh phó m c cho s ph n. B ng Đ i Tá V lao kh i h m, v i nón s t, áo giáp và đ c bi t kh u súng ch ng chi n xa M72 trên tay, theo sau là Trung úy sĩ quan tùy viên. T i b t ng phòng th , v a lúc chi n xa đ ch v t qua kh i c ng chính kho ng 20 mét, Ông qu ng i, gi t th tác x , đ a M72 lên vai. Ng i sĩ quan tùy viên k bên, khom ng i quan sát. M i ng i trong h m ch huy h i h p phóng t m nhìn qua l châu mai. M t ti ng n . Và m t lu ng l a đ t ng v phía sau. Chi n xa đ ch b trúng h a ti n, b c khói nh ng v n c di đ ng tr c khi tr thành m t kh i s t xám x t vô đ ng bên v đ ng.

Quân sĩ t trong h m ch huy đ ra ngoài reo hò m ng r . Bấy gi ng i ta m i th c s tin M72 đã b n h chi n xa đ ch mà su t m y năm qua, t khi đ c trang b , ch a có c h i tác x . Ai ng ngày hôm đó, trong c n nguy kh n, v Đ i Tá T L nh Phó chi n tr ng l i làm nhi m v m t khinh binh, đích thân s đ ng M72 tri t h T54 c a B c Vi t. Câu chuy n Đ i Tá V b n h

chi n xa đ ch lan truy n, tinh th n quân sĩ trú phòng t i Bình Long-An L c lên cao. Đó đây có nh ng báo cáo v B T L nh, cho bi t đã b n h thêm nhi u chi c khác. Hình nh chi n xa đ ch b vô hi u hóa vì không có b binh ph i h p, có l do hi u qu nh ng đ t B52 tr i nhi u th m bom su t ngày đêm hôm tr c.

Vì Hà N i m chi n đ ch Xuân Hè 1972 kh p 3 vùng chi n thu t, l c l ng T ng tr b VNCH (Dù và TQLC) b phân tán m ng. Sau đó, B T ng Tham M u gi TQLC vùng I, và đ a Nh y Dù v vùng III và vùng II. Quân Đoàn III còn đ c tăng phái m t s đ n v c a Quân Đoàn IV nh SĐ21BB, SĐ9BB. Liên Đoàn Bi t Cách Dù cũng vào m t tr n h u có th s m gi i t a An L c. N u An L c th t th , Sài Gòn t t nhiên b đe đ a.

Trong khi các l c l ng gi i t a g p r t nhi u khó khăn t i các nút ch n quanh th xã An L c, nh t là t i Xa Cam, kho ng 10km v phía Nam, thì l c l ng t th bên trong th xã nh s ng trong h a ng c. Hàng ngày, cái th tr n nh bé nh n nhi u ngàn đ n pháo c a đ ch, c ng thêm ti ng bom n c a các phi c oanh kích chi n xa đ ch trên đ ng ti n g n th xã, ti ng bom t B52 tr i xu ng quanh vùng đ i l i v.v... Liên l c t BTL Hành Quân đ n các đ n v bên ngoài b gián đ n. Tinh th n m i ng i quá căng th ng và r i vào tình tr ng kh ng ho ng. Cũng có th nh n xét c a T ng Hollingsworth, C v n Quân Đoàn III, r ng T ng H ng, T L nh chi n tr ng, nh ng i “m t h n” và “không làm đ c vi c gì c ” là quá kh t khe ch ng?

An L c b vây hãm càng lâu, tinh th n quân sĩ trú phòng càng xu ng. Thi u ng , thi u dinh đ ng, thi u n c, v.v. l i thêm môi tr ng ô nhi m vì xác t thi đã th i r a, b c mùi v.v... th c không sao t h t đ c n i kinh hoàng cùng c c c a các chi n sĩ t th An L c ba m i sáu năm v tr c (cũng vào Tháng T quai ác). Vì “t t c cho chi n tr ng”, cho nên k ho ch ti p t , t n th ng đã l p t c th c hi n song song v i vi c gi i t a. Vi c ti p t th dù kh i đ u không đ c nh ý. Phi c ph i tránh phòng không đ ch, nên bay quá cao và có nhi u ki n hàng r i không đúng n i đ tính. L i thêm đ ch ti p t c pháo nên vi c đón nh n các ti p li u ph m g p khó khăn. Đã có nh ng quân nhân t n v vì b ki n hàng r i trúng, không k p tránh, ho c b trúng đ n pháo tr c khi ch m tay vào các v t ph m ti p t .

Đ u v y, không nh C Thành Qu ng Tr   Vùng I hay Tân C nh (Dakto) Vùng II, th tr n An L c đã đ ng v ng, ch ng minh tinh th n anh dũng, quy t chi n c a các chi n sĩ t th cũng nh gi i t a, trong m t tr n Bình Long-An L c. K t thúc tr n chi n, sau này theo th ng kê, c hai bên đ u thi t h i n ng. VNCH v n ki m soát đ c các t nh l , huy n l (tr L c Ninh) và th tr n trên Qu c l 13, đ n Bình Đ ng-Bình Long, Vi t C ng ki m soát vùng nông thôn và ven ranh. Di chuy n lên Bình Long, Ph c Long, ph i dùng phi c , không còn th ng đ ng b nh năm tr c.

Roi chin trong Bình Long-An Loc, mot trn chin làm rúng đong tho gii, Đoi Tá Vo vo làm Pho Tá Hành quân To Lonh Quân Đoàn III ri i đong c cho đonh làm To Lonh loc long đoc nhim m (gom liên đoàn Biot Đong Quân, Thiot Giáp, Phoo Binh v.v...). Ngoài ra, Ông cùng mot phái đoàn đong đi du ngon Đoàn Loan goi là đo tong thong các chin sĩ hou công. So Đoàn 5BB cũng có mot To Lonh moi, Đoi Tá Tron Quoc Loch thay Tong Hong to sau trn chin An Loc. Nhong cuc giao tranh ác lit không còn, thonh thong đoch “đong chot” hoc bon xo.

Năm 1973, Đoi Tá Vo thuyon chuyn vo So Đoàn 21 BB, gio choc To Lonh Phó. Ít lâu sau, chính Tong Hong loi vo làm To Lonh So Đoàn 21 mot thi gian troc khi nhon choc To Lonh Phó Quân Đoàn IV. Rong núi min Đong Nam Phon khác voi vùng sinh loy min Tây. Hon hai moo i năm troc, Thiou Úy Vo đã cùng bao đong đoi, lao mình ra khoi phi co đo cao moy ngàn bo, khi thì nhoy ngay trên đou đoch, khi thì nhoy xuong sau long đoch, đánh boc hou, thì nay, dù So Đoàn 5 hay So Đoàn 21, dù Quân Đoàn III hay quân Đoàn IV, đoi chin binh đâu chong là nhà. Và nhim vo nào thong cop đã giao, phoi ra soc chu toàn. Voi nhim vo coa mot To Lonh Phó, Đoi Tá Vo thong bay tho sát trong vùng và không may, trong mot phi vo quan sát, máy bay gop non, Ông bo vong ra khoi phi co nhong nho có phép lo, cho bo goy xong ong chân và xây xát, bom tím trên mot, trên thân tho. Còn song sót khi máy bay gop non là đou him thoy và quân y vin đã sẵn sóc, bó bot chân; xong đo Ông vo nhà đong thong ba tháng troc khi tháo băng bot.

Thi gian đong thong, đi loi phoi nho vào cop nong nhom quân y vin cho moo n, sinh hot con thit hàng ngày đôi lúc phoi nho ngoi khác. Nhong đây cũng là thi gian him có trong đoi đonh vo nhong trn đánh, nhong chin trong và nhong chin công. Là mot chin sĩ tong xông pha ngoài trn tuyon, dày đon chin trong, mà nay cho làm bon voi chic máy thu thanh, thu hình, tin toc cho xoay quanh Vit Cong vi phom hip đonh bao nhiêu lon, đã đón nhon bao nhiêu tù binh, giành dân lon đot o đầu v.v... Ông thong to hoi chong lo mang danh chin sĩ mà co loanh quanh trong căn phòng hon 20 mét vuông voi đôi nong hay sao...?

Thot đã gon 3 tháng, còn 2 tun noa là toi ngày tháo bot. Nhong bong hou, chin hou lui ti i thăm hoi cũng thoa đon. Trong khi oy, sau trn chin An Loc, So Đoàn 5 BB con đong c bo sung và chonh đon vo moi mot, to quân so đon trang thit bo. Đoi Tá Tron Quoc Loch, đã đong c thong cop Chun Tong. Bo Tham Mou/SD gom Đoi Tá Tham Mou Trong Đo, Trong Phòng 1 Ho, Trong Phòng Tong Qun Tro T.Ho, Trong Phòng 4, Tio Đoàn Tip Von, Trung Tâm Hun Luyn So Đoàn v.v... cong voi các Trung Đoàn Trong moi... top hop thành mot “...”(không biot dùng to nào cho thích hop), làm So Đoàn “tut đoc” tho thom. Non bè phái, choy chot choc vo, cop boc, lo lót vo đon vo yom tro, lính ma, lính kiong, ăn choi, troy loc v.v... khin Trung ong không tho dung đong đoc lâu. Và kot quo, Chun Tong Loch bo cách choc To Lonh, giong cop, cho ngày ra tòa (đop này, Chun Tong Lê Văn To/SD25BB cũng bo cách choc và giong

c p).

Vào m t ngày đ u tháng 11-1973, Đ i Tá V nh n l nh v đ m nhi m ch c v T L nh S Đoàn 5 BB v i tr ng trách ch n ch nh, thanh l c và l y l uy danh ngày x a. Th i gian này, Trung T ng Ph m Qu c Thu n đ thay T ng Nguy n Văn Minh làm T L nh Quân Đoàn III và Quân Khu III. L nh trên đ ban ra, bu c Đ i Tá V ph i yêu c u các quân y sĩ tháo băng b t   chân s m h n đ đ nh m t tu n và ngày 7 tháng 11-1973, l bàn giao đi n ra t i B T L nh/SĐ Căn C Lai Khê.

Tr l i chi n tr ng mi n Đông l n này, l i nh n m t tr ng trách l n, Đ i Tá V b t tay ngay vào vi c ch n ch nh, s p x p các sĩ quan   Trung Đoàn và B Tham M u. Ông r t hài lòng v i ba Trung Đoàn Tr ng: Trung Tá Qu , t đ n v Bi t Cách Nh y Dù ch huy Trung Đoàn 9; Trung Tá Hùng, th hu n t i Tr ng Ch Huy Tham M u, v ch huy Trung Đoàn 8; và Trung Tá V ng, Trung Đoàn 7. Tr ng h p Trung Tá V ng t ng cũng nên m đ u ngo c đ nói thêm: Ông t binh ch ng Th y Quân L c Chi n, v S Đoàn 5 làm... sĩ quan Thanh Tra! Đ i Tá V , không mu n phí ph m nhân l c và mu n t o c h i t t cho Trung Tá V ng, nên đ trao Trung Đoàn 7 cho Ông. Đ i v i B Tham M u S Đoàn, tr i qua nh ng kinh nghi m chi n tr ng và nh ng phúc trình đ y đ , Đ i Tá V mu n có m t ph tá bi t s đ ng kh năng, s c m nh c a thi t giáp, k binh nên Đ i Tá Thoàn thu c binh ch ng Thi t Giáp đ v làm T L nh Phó/SĐ, và Trung Tá Đ.Đ. Chinh, m t Sĩ Quan Tham M u nhi u năm kinh nghi m thay Đ i Tá Đ ng trong ch c v Tham M u Tr ng. Dĩ nhiên ph n l n các tr ng phòng thu c B Tham M u/SĐ cũng l n l t ra đi. Th là SĐ5BB bây gi đ mang m t b m t m i và quân sĩ đ có ni m tin m i vào các c p ch huy. Con đ ng tr c m t là ph i ngăn ch n và giáng tr nh ng vi ph m, ph i giành l i nh ng n i mà đ ch l n chi m sau hi p đ nh tháng 1-1973, t i nay còn đ ng “ch t” và c th . Ngoài ra, vi c phòng th các v trí đ ng quân cũng là m i quan tâm l n c a v tân T L nh. Bài h c đ t giá t chi n tr ng An L c khi n các đ n v đ tích c c h n nhi u trong vi c thi t l p h th ng phòng th . Ngoài vi c đào giao thông hào quanh đ n v , l p h m trú n an toàn cho binh sĩ, m i đ n v b t bu c ph i đào m t gi ng n c v.v... Riêng vòng đai phòng th căn c , ngoài h th ng mìn b y dĩ nhiên ph i có, Đ i Tá V đ c bi t giao cho Ti u Đoàn 5 Công Binh s n xu t th c nhi u ch ng nh r i xung quanh các pháo đài quanh căn c . Lo i ch ng này, l y v t li u t k m gai, có hình dáng nh 4 cái đ nh, m i đ nh dài kho ng 3cm, m u c a đ nh t l i   gi a, b n đ u nh n c a đ nh có ng nh gi ng l i i câu, h ng ra ngoài. Khi ch ng r i ra, lúc nào cũng có m t mũi nh n h ng lên tr i đ ch đ i nh ng bàn chân “đi gi i phóng”. Đ i Tá V mu n t o ni m tin cho các quân sĩ, tin vào kh năng tác chi n, tin vào vũ khí và h a l c, tin vào h th ng phòng th v ng ch c và nh t là tin vào tinh th n quy t chi n c a c p ch huy cùng đ ng đ i, thì cho dù ti n pháo h u xung, cho dù bi n ng i, cho dù xe tăng T54, T56 v.v... cũng không làm s n lòng chi n sĩ SĐ5.

Tuy r t b n r n v i công v , Đ i Tá V th ng dành vài gi m i tháng đ nh n nh ho c tâm tình cùng quân sĩ t i võ đ ng c a SĐ. Đ c bi t, rút kinh nghi m chi n tr ng An L c, Ông đ

chch thth Trung ĐĐoàn 8 cho tác xx bibiu didin hha titin TOW (đđoc trang bb tt cucui năm 1972), mmt loloi hha titin tti ttân có thth điđiu khikhi nn tìm mmc tiêu, đđoquân sĩ trú phphòng vvng tin hhn. Ththi gian này, SS ĐĐoàn lli đđoc bb sung hai Sĩ Quan nhinhu kinh nghinhm tham mmu và chichin trtro: ĐĐoi Tá NguyN MMnh TTng và ĐĐoi Tá TT VVn. ĐĐoi Tá TTng xuxut thân binh chchng NhNhy Dù, trtroc khi vv SĐ là TiTiu Khu Phó TK/Bình ĐĐnh; ĐĐoi Tá VVn nguyên là Liên ĐĐoàn TrTrng Liên ĐĐoàn 22 BiBit ĐĐng Quân.

VV an ninh didin đđa, trong vùng trách nhinhm cca SĐ5BB, ViVit CCng vi phphm HiHip ĐĐnh ngngng bbn nhinhu llon, nhnhng chch llot và oo mmc đđ ththp. ĐĐon vv tác chichin cca SĐ đã trtroc titip gigiáng trtro hohoc hh trtro các đđon vv ĐĐoa PhPhng Quân, Nghĩa Quân giành lli ththôn, oop xa xôi do đđch ttm chichim. Tuy nhiên vào khokhng ggn cucui năm 1974, cách ququn ll BBn Cát hhn 10km vv phía Tây Nam, đđon RRch BBp bb đđch tràn ngngp. Đây là mmt trtrng đđi mm kikim soát hành lang di chuychuyn cca đđch. Lloc llong đđon trú bb ttn ththt nhnh và đã rút ra ngoài an toàn. BB TT Llnh chch thth Trung ĐĐoàn 9 phphi đđa mmt đđon vv hành quân gigii tta. ĐĐoch đã rút lui vv vùng Tam Giác SSt chch đđoi chchng mmt trung đđi cc thth tti đây. TrTri qua mmy ngày đđu, lloc llong tái chichim vvn gigim chân tti chch. ĐĐoch núp đđoi giao thông đđa đđoo tránh bom và pháo. Khi ta xung phong lli ggp hha lloc đđoi cca đđch. Cho nên đđon vv cca TrĐ 9 đđon gigii tta, thay đđi chichin thuthut. Trong khi cc titiu đđoàn vây hãm vòng ngoài, có nhnhng toán nhnh vvi vũ khí nhnh và llou đđon, xâm nhnhp và tiêu didit ttng oo kháng cc. Thth là cũng vvi quân sĩ ttng đđng, ta chichim lli đđoc RRch BBp. Ninim vui chichin ththng kéo dài tti ngày QuQuc Khánh 1-11-1974, ngày ĐĐoi Tá Lê Nguyễn VV đđoc vinh thăng ChuChun TTng. Mmt ss các quân nhân khác cũng đđoc ttng ththng và thăng ccp trong đđp lloc ninim này. ĐĐoc bibit ssc llnh thăng ththng ccp TTng chch có hai vv: H.V. Lloc lên ChuChun TTng ththc thth, và Lê Nguyễn VV nhinhm chchc.

Khokhng trung tutun tháng 12-1974, tt phía Đông BBc căn cc Lai Khê, tin đđoc đđa vv: ViVit CCng ttn công mmt ss chichi khu cca ttnh PhPhc Long nhnh ĐĐon Luân, ĐĐoc Phong và đđang uy hihip ttnh ll. Mmi liên lloc titip vivin, yym trtro không thth dùng đđng bb, chch hoàn toàn trông vào không llc VNCH. Trong khi phi trtrng Biên Hòa, phi trtrng PhPhc Long, và BTL/SĐ5 bb pháo liên ttc thì SS đđoàn 7 cca đđch, có tăng và pháo yym trtro mmi ngày mmt sisit chcht vòng vây quanh PhPhc Long. BB TT Llnh Quân ĐĐoàn III đã không vvn tăng ccng đđon PhPhc Long lloc llong BiBit Cách Dù, mmt titiu đđoàn bb binh và 3 đđoi đđi trinh sát. Ngoài ra rrt nhinhu phi tutun đánh bom quanh ttnh ll. Nhnhng vì đánh gigic theo kikiu “con nhà nghèo”, bbn mmt viên đđon, thth mmt trái bom đđon phphi tính thành titin, vv lli làm gì còn B52 trtri bom ththm theo yêu ccu nna, lli không còn mmt lloc llong TTng TrTr BB nào tăng phái cho Quân ĐĐoàn, vì thth PhPhc Long chch ccm cc đđoc thêm ít lâu và ththt thth vào ngày 6-1-1974. Đây là ttnh lloc đđon tiên cca VNCH bb đđch llon chichim trong chichin đđch “ttm ăn dđu” hay là “giành dân lln đđt”.

Không bibit do áp llc nào, TTng ThThng ThiThiu đđa TTng ĐĐon QuQuc ĐĐng vv thay TTng ThuThun. Hình nhnh TTng ĐĐng cũng llp kkh hohoch gigii tta và ccn tăng vivin mmt ss đđoàn, nhnhng không đđoc đđng vì không đđon, nên có ý xin tt chchc. RRi vài tháng sau, TTng NguyN Văn

Toàn thay T ng Đ ng. T ng Thu n, Đ ng ho c Toàn làm t l nh, Ph c Long v n n m trong tay Vi t C ng và hình nh Ph T ng Th ng hay B T ng Tham M u đã quay m t v i lý do n i đây không ph i là v trí chi n l c quan tr ng. Ch trong vòng 3 tháng mà hai l n thay T L nh quân đoàn b o v Saigon. R i l i m t tin không vui t B T L nh Quân Đoàn III truy n đi: T ng Hi u đã t n n!!! Nghe tin này, ng i ta th c hoang mang và xúc đ ng.

Trong khi đó, sau khi chi m đ c Ph c Long, Vi t C ng t ng l nh ng ch ng đ i, lên án, t i y ban ki m soát đ nh chi n, t i Ban liên h p quân s v.v... c kh ng kh ng “ch đ nh tr l i nh ng vi ph m Hi p đ nh Paris” c a VNCH. Quan tr ng h n h t, Hoa K không có ph n ng, ho c ph n ng l y l . Dĩ nhiên, đ i v i Hoa K , chi n tranh VN đã là dĩ v ng. K t năm 1967, h đã t ng b c l p k ho ch, nào là th t qua l i, nào là đi đ m, ho t đ ng con thoi, nào là qua trung gian các c ng qu c r i chi n tranh c c b , Vi t Nam hóa chi n tranh, r i leo thang, r i ném bom Hà N i v.v... Cu i cùng, g n 6 năm sau, đ ng n a đ m ngày 27 r ng 28-1-1973 gi qu c t , có m t b n v n đ c ký k t t i H i nh Paris v i tên g i “Hi p Đ nh v Ch m Đ t Chi n Tranh và Tái L p Hòa Bình t i Vi t Nam” theo nhu c u và quy n l i c a qu c gia Hoa K . H n 60,000 lính tác chi n M còn l i đã tri t thoái. H u h t tù binh M đ c phóng thích, k c Đ i tá Không quân John McCain - đ ng kim ng c viên T ng th ng M - sau h n 5 năm đ mùi v đ y đ a, h nh c t i H a Lò Hà N i. Dù ch ng ph i không tiên li u đ c tham tâm nh t th ng mi n Nam c a Lê Du n và Đ ng Lao Đ ng Vi t Nam, nh ng TT Nixon và Ngo i tr ng Kissinger không có m t l a ch n nào khác, đ nh vui h ng cái g i là “hòa bình trong danh d ” [peace with honor] t Mùa Xuân 1973. (Không bi t đây có ph i là M đã “thua” và ph i “tháo ch y” nh có ng i đã nh n xét?)

T i B T L nh SĐ5BB, đ u năm 1975, Đ i Tá T V n gi ch c v Tham M u Tr ng thay Đ i Tá Chinh xin thuy n chuy n v tr ng H Sĩ Quan Nha Trang. Đ i Tá Nguy n M nh T ng, theo trên cho bi t, có liên h đ n v đ o chánh 11-11-1960, nên không đ c ch p thu n ch c v Tham M u Tr ng. T ng V ch đ nh Ông làm Ph Tá Hành Quân.

Nhìn chung Quân đ i VNCH giai đ n này, đã th th . Vi n tr quân s b c t gi m nhi u, không đ l c m nh ng cu c hành quân quy mô, có tăng, có pháo và phi c y m tr đ y đ nh tr c. T ng V cho bi t, trong tình hình x u nh t, Ông có th c m c 6 tháng không c n ti p t .

Nh ng Hà N i b t đ u phát đ ng chi n đ ch Xuân-Hè 1975, v i hy v ng làm ăn mi n Tây nguyên. Ba s đoàn B c quân, đ c tăng pháo và đ c công y m tr , t n công và chi m đ c th xã Ban Mê Thu t, n i đ t B T l nh S đoàn 23 BB vào th ng tu n tháng 3-1975. T l nh Quân đoàn II và B T ng Tham M u hoàn toàn b b t ng . Gi a lúc các l c l ng c h u c a QĐ II đang lo tái chi m Ban Mê Thu t, TT Thi u tri u t p m t phi n h p m t v i Th T ng

Tron Thin Khim, Đoi Tong Cao Văn Viên và Trung Tong Đong Văn Quang toi hành lang Dinh Đoc Lop, tiot lo đã quyt đonh trit thooi khoi Pleiku và Vùng I chin thut, rút vo lop tuyn phòng tho Phan Rang-Ban Mê Thut. Lý do chính là phái đoàn Nghi sĩ moi to Mo vo cho bit vin tron tài khóa 1975-1976 loi bo cot gim. TT Thiu đonh phoi thoc hin chin n loc “đu bé, đit to” - cot nho đon lon ho kim soát, cot sao gio đoc Vùng III và Vùng IV. Quyt đonh này đoc thông báo cho Tong Trong ngày 12-3-1975: Hoàn tro Nhoy Dù vo Sài Gòn; nou con, trit thooi Huo, vo gio Đà Nong. Hai ngày sau, TT Thiu cùng các Tong Khim, Viên và Quang bay ra Cam Ranh, hop mot voi Tong Phom Văn Phú, và cho lon ho trit thooi Kontum-Pleiku. Tong Phú đo ngho cho hành quân cop Quân Đoàn dài theo Quoc lo 7-B - tong ba Thun Mon trên lo 14, xuong Cheo Reo (Phú Bon), Cong Son, roi Tuy Hòa. Vì lý do “bo mot”, ngay ngày 16-3, toàn bo loc long QĐ II bot đou rút khoi Pleiku. Các loc long Conh sát, Đoa Phong Quân và Nghĩa quân đou bo bo loi. Ngay trong đom 16-3, hon lon đã bùng no Pleiku, khi So Đoàn 6 Không Quân di ton gia đinh và thân nhân. Hàng choc ngàn dân chúng Pleiku thu góp tài son đo vo đong 7-B. Văn Tin Dũng, dù bot ngo, cũng sai quân đui theo truy kích. Đoan di ton bo kot đong loi Cheo Reo, và roi Cong Son. Quoc lo 7-B tro thành đoa ngoc tron gian cho nhong quân nhân QĐ II di ton. Toàn bo xe tăng, thit giáp và pháo bo lot vào tay CSBV. Choa đoy 5,000 ngoi di ton tìm đoc vo Tuy Hòa. To lon ho loc long bo vo, Chun Tong Tot, bo bot song. Troc thẳng cou thoot đoc Chun Tong Com, To lon ho phó QĐ II, vo Tuy Hòa, nhong sau này von lot vào tay CS.

Lý do TT Thiu ra lon ho trit thooi, toi nay von còn là đou hoi lon, vì đã mo đou cho so sop đo hoàn toàn coa min Nam Vit Nam. Ngoi ta nghi rong troc khi tro thành Tong Thong, Ông đã là mot Trung Tong, đã là Bo Trong Quoc Phòng, voy thì đong sau quyt đonh đó, có noy gì...? Cho choc mot đou là quyt đonh này không do Mo cho tho đo có tho “thoo choy”. Đoi tong Khim và Trung tong Quang đã khin các nhân viên Mo coc ko boc đoc vì không thông báo cho Mo bit vic này, khin các nhân viên Mo vo vùng II và Vùng I thot din bát đo.

Ho tun tháng 3-1975, sau khi cuc trit thooi cao nguyên tro thành thom boi, TT Thiu cho lon ho Tong Trong bo ngo các ton ho Quân khu I, rút vo to tho Đà Nong. Nhong ngày 29-3, Đà Nong bo bo ngo. Các ton ho duyên hoi min Trung cũng lon loc tosop đo nho lâu dài trên bãi cát. Ngay đon Phan Rang, quê hong coa TT Thiu, cũng di ton tong ngày 2-4-1975.

Lo Đoàn 3 Dù đang trên tàu vo Sài Gòn, đoc lon ho đo bo xuong Nha Trang, roi to đoy kéo lên Khánh Đong, chot chon moc tin coa SĐ 10 CSBV. Mot lo đoan Dù khác, cùng tàn quân SĐ 2 BB và SĐ 6 KQ, đoc đou ra Phan Rang lop Bo To Lon ho Tin Phong Quân Đoàn III. Nhong chot phòng tho chin loc này bo cánh quân min Đong coa Lê Trong Ton, voi quân so hon 1 quân đoan, dit gon trong hai ngày 16/17-4-1975.

Ngày 18-4-1975, Long Khánh báo ng. Tổng Toản phái di tán Không quân xuáng Cán Thá. Mác dù hai Sĩ Đoàn 25 BB và 5 BB còn trán giá phía Tây Bác và Bác Sài Gòn, tình thá đã tuyát váng. Bác quân lên tái hán 3 quân đoàn, vái tăng, pháo háp đáng.

Tái 21-4-1975, TT Thiáu bàn giao cho Phó TT Trán Văn Háng, đá “trá lái chián đáu bên các chián háu”. Nháng bán ngày sau, hai ông Thiáu, Khiêm bí mát rái Sài Gòn báng phi cá Má. TT Háng cũng chá Đánh Đác Láp đáng cá mát tuán lá, rái y quyán cho Quác Hái. Chiáu ngày Thá Hai, 28-4-1975, Đái Tổng Dáng Văn Minh tuyên thá nhám chác Tổng Tháng - vái hy váng đát mát giái pháp màu háng vái Mát Trán Dân Tác Giái Pháng Mián Nam. Đái Tổng Minh và nhiáu chuyên gia ngoái quác không biát là vai trò MTDT/GPMN đã háu nhá chám đát. Lê Duán - ngái không ngáng cá vá “cách máng là tán công” - cho lánh phái giái quyát càng sám càng tát, náu có thá trác năm 1976 nhá đánh.

Tổng Minh và Thá táng Vũ Văn Máu không chán đáng tá thá. Sáng ngày 29-4-1975, Thá Tổng Máu chính thác yêu cáu ngái Má rút khái VN, đáng cáa văn phòng tùy viên quân sá (DAO) - mát bác ngoái giao có tính toán giúp Má ránh tay ra đi.

Cũng ngày 29-4-1975 này, Tổng Toản và Bá Tá Lánh QĐ III tá Biên Hòa di chuyán vá Gò Vấp, 5km Bác Thá đô Sài Gòn. Riêng Sĩ Đoàn 5, lác láng ván báo toàn nguyên ván. Theo Tổng Vá, có thá đách tránh không muán đáng SĐ5, nên chúng pháo cám chân và tán quân vá Sài Gòn theo hai háng Đông và Tây cáa Lai Khê, đáng thái đát các nút chán phía Nam cáa Lai Khê, Bình Dáng. Sĩ Đoàn 5 cũng đáng cá lánh chuyán bá di chuyán vá phía Nam đá tái phái trí. Sáng 30 tháng 4-1975, sau buái háp Tham Máu tháng lá cháng mát tiáng đáng há, ngái ta bàng hoàng nghe tin TT Dáng Văn Minh tuyên bá đáu hàng. Ông còn nhân danh Tổng Tá Lánh Quân Đái ra lánh cho quân nhân các cáp buông súng, chá bàn giao! Đáng là sét đánh ngang tai!

Tổng Vá lúc đó áu tá nhiáu, vá mát trám láng, khác vái bán tánh tháng ngày. Ông tâm sá vái mát sĩ quan tham máu thu háp bên cánh, vái nét mát bình thán khác tháng: “Lánh trên đã ban ra, phái thi hành. Hán náa, con em ngái ta giao cho mình, không lá đem náng vào giá thá 25 sao? Đái vái các anh em thì tùy ý quyát đánh”. Xong Ông đi vá phía trailer [pháng lá đáng cáa quân đái] dùng làm phòng ngá riêng cho Tá Lánh.

Ít phút sau, hai tiáng ná khô khan váng ra. Mái ngái hát hoáng cháy tái. Tổng Vá đã dùng kháu súng ngán cáa Ông đá tá sát. Vát đán xuyên tá phía đái cám lên đáu. Các Sĩ Quan hián dián kính cán nghiêng mình, không cám đáng cán mát. Lúc áy là 12 giá rái tráa ngày 30

tháng 4 năm 1975.

Trong khi m i ng i v i v ĩ đ a thi hải T ng V an táng t m trong vòng đai căn c thì phía ngoài hàng rào, Vi t C ng dùng loa phóng thanh, âm l ng th t l n kêu g i m i ng i bên trong đ u hàng. Kho ng 3 gi chi u, B Tham M u và các đ n v m i t đ ng r i kh i căn c , không có súng n . Nh ng m i qua kh i qu n l B n Cát, b đ ch ch n l i, t ch thu t t c vũ khí, quân trang đ ng. H sĩ quan tr xu ng cho t túc v đ a ph ng, sĩ quan gi l i, phân theo c p b c đ đ a đi tù. Trang quân s v S Đoàn 5 B Binh ch m đ t th i đ m này.

T lâu, sau ngày 30 tháng 4 năm 1975, r i sau nh ng năm tháng b Vi t C ng giam c m, hành h , tôi đã có ý đ nh ghi l i vài k ni m v S Đoàn 5 B Binh và T ng Lê Nguyễn V . Đã g n 33 năm trôi qua, tôi ch a th c hi n đ c ý nguy n này. Khi còn   trong n c cũng nh k t khi đ nh c t i M m i m y năm tr c, bi t bao nhiêu câu h i c a b ng h u, c a đ ng đ i, c a ng i thân xoáy sâu mãi trong tâm trí tôi. Ai cũng yêu c u tôi nói đôi đ u v T ng V . Tôi bi t   đ u đó, r i rác m t vài dòng trên báo chí, hay vài phút trong m t ch ng trình phát thanh ti ng Vi t, không đ th a m n ng i đ c, ng i nghe. L i n a, tôi là m t sĩ quan c a S Đoàn 5BB, su t 10 năm r i trong quân ngũ, 2 năm dành cho quân tr ng và m t đ n v ngoài SĐ, 8 năm r i còn l i dành cho S Đoàn 5 và tôi đã khoác quân ph c mang phù hi u SĐ5 t i ngày cu i cùng. Ai mà không h nh đ n khi có đ p nh c đ n đ n v c a mình, l i còn h nh đ n h n n a khi nh c đ n c p ch huy đ n v đã anh dũng, can đ m tu n ti t, quy t không ch p nh n đ u hàng đ ch. Ngày nào ch a ghi đ c đôi dòng, dù là không đ y đ l m v T ng Lê Nguyễn V , tôi còn r t áy náy, nh g nh n ng ch a trút xu ng đ c và th y mình m c m t món n ch a k p tr . Món n y là ni m h nh đ n mà T ng V đ m l i cho SĐ5 BB nói riêng và Quân l c VNCH nói chung. T ng V là ng i lính chi n đ u ngoài m t tr n v i đ y đ cái Oai cái Dũng c a nhà T ng. Tôi cũng mu n nh c nh m t s th c mà ng i ta mu n ch i b là Mi n Nam có nhi u dũng t ng, thành m t, T ng ph i ch t theo thành, nh T ng Lê Nguyễn V đã làm.

30 tháng 4-1975, ngày tang l n. Nh ng bàng hoàng, xúc đ ng sau 33 năm, nay đã l ng đ u ph n nào. Cu c s ng n i x ng i và tu i 70 khi n tâm trí tôi bình th n h n. Đôi dòng đ n s trên là nh ng s th c v T ng V mà tôi bi t, dĩ nhiên ch a ph i là t t c . Đ u sao, đây là nh ng dòng tâm thành, thay nén nhang dâng lên t ng ni m v anh hùng dân t c Lê Nguyễn V nhân ngày gi th 33 c a ng i